

การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Development of an Evaluation Model for Authentic Assessment of Upper Secondary Students

พิเชศ รุ่งสว่าง (Pichet Rungswang) *

สังวร ังตประโทก (Sungworn Ngudgartoke) **

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (Boonsri Prommapun) ***

วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ (Wissanu Subsombat) ****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ และระยะที่ 3 การประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามคุณภาพรูปแบบประเมินและความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องกับการประเมิน

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ (1) วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน (2) ตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน (3) เกณฑ์ของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน (4) เครื่องมือของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน (5) ผู้เกี่ยวข้องของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน และขั้นตอนการประเมิน 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) เตรียมความพร้อมการประเมิน (2) ออกแบบกิจกรรม (3) ปฏิบัติงาน (4) การประเมินผล (5) สรุปผล (6) การให้ข้อมูลย้อนกลับ
2. เครื่องมือการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ
3. ผลการประเมินรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากส่วนผลการประเมินรูปแบบสำหรับผู้เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากที่สุดและพบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง, มัธยมศึกษาตอนปลาย

Keywords: Authentic assessment of learning, upper secondary

* นักศึกษาระดับปริญญาปริญญาเอก สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการประเมินการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** สำนักงานทดสอบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

*** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

**** กลุ่มพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

Abstract

The purposes of this research were to develop the evaluation model of authentic assessment for the upper secondary students. The research was carried out in three phases. Phase 1 was carried out to creating the evaluation model for the authentic assessment for upper secondary students. The model was developed through opinions of 11 experts. The instrument for this phase comprised of a questionnaire. Phase 2 was carried out to develop instruments for the developed authentic assessment for upper secondary students. The instrument used in this phase included the questionnaire on examining the quality of the lesson plan. Phase 3 was carried out to evaluating the quality of the authentic assessment model for upper secondary students. The instruments comprised of the questionnaire examining the evaluation quality and the opinions of people related in evaluating.

The research findings revealed that:

1. there were 5 components in the evaluation model for authentic assessment:
1) The purposes of teaching, learning and evaluating process 2) the indicators of teaching, learning and evaluating process 3) the norms of teaching ,learning and evaluating process 4) the tools of teaching, learning and evaluating process 5) the related persons in teaching, learning. The evaluation process had 6 steps including: 1) the readiness preparation 2) creating the activities 3) the evaluation norms 4) evaluating the results of the task performance 5) concluding the results of the task performance and 6) using the information feedback.
2. The tools for authentic learning were overall appropriate at the high level and
3. the evaluation model for authentic assessment had high degree of utilization, feasibility, propriety and accuracy judged by teachers. In addition, it was also found that the post-test marks of the sample and the controlled groups were statistically significant different at 0.05

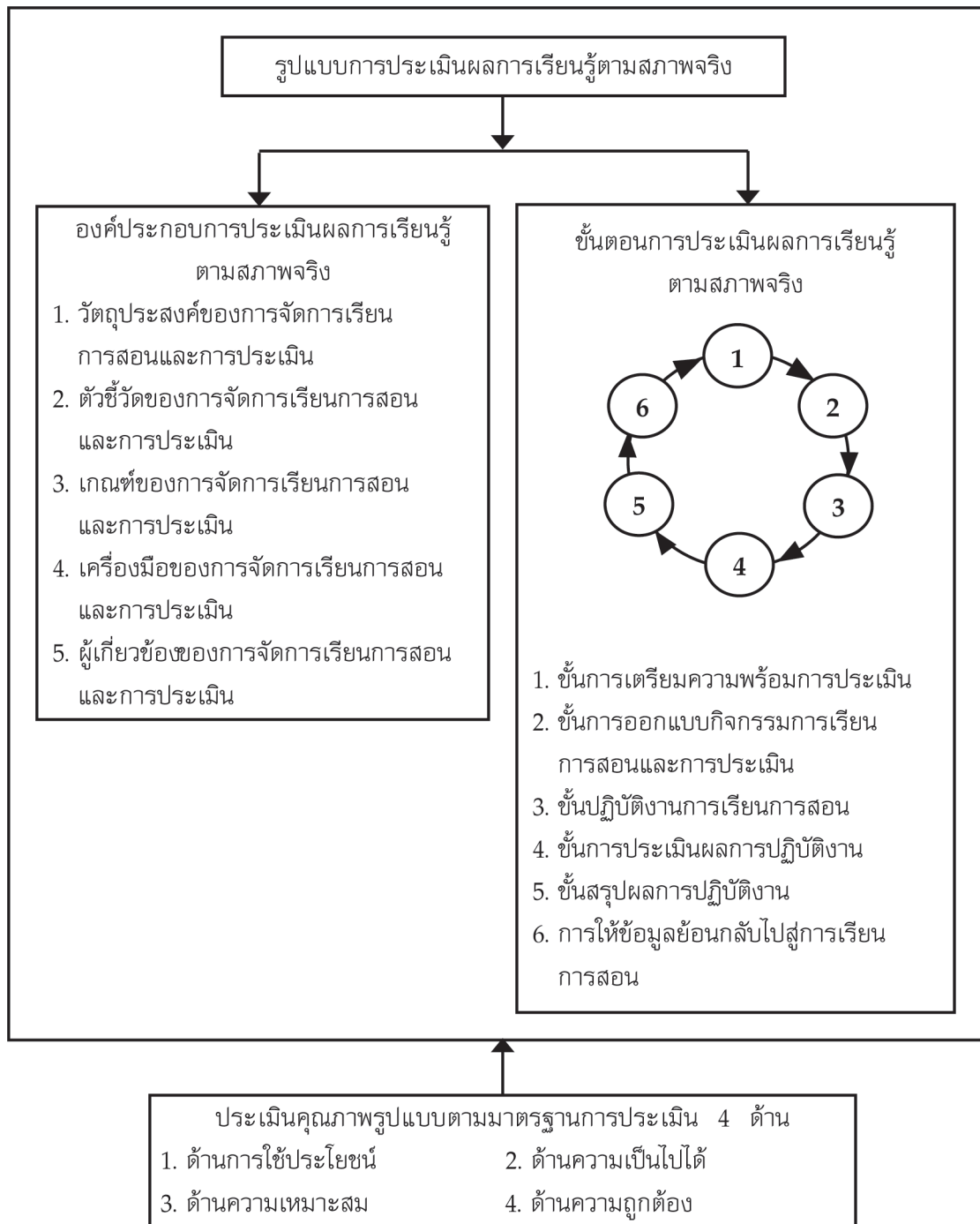
บทนำ

การศึกษาทำให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษาต้องคำนึงความถนัดของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จริง เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับชีวิตจริง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กระจายอำนาจให้สถานศึกษาให้ดำเนินการวัดและประเมินผลในสถานศึกษาอย่างครอบคลุม กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องมีเครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสมกับกิจกรรม การวัดผลประเมินของนักเรียนจึงนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียน

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การประเมินผลที่เรียกว่า การประเมินผลตามสภาพจริง เพราะสามารถประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ สมศักดิ์ ภูพิพาวัฒน์ (2001) รู้จักการคิดอย่างมีระบบ สามารถพัฒนาได้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม การประเมินผลตามสภาพจริง วิธีการประเมินจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล จะช่วยพัฒนาการเรียนของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง กระบวนการที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อาจใช้การสังเกต การบันทึก การเก็บรวบรวมข้อมูล จากผลงานที่นักเรียนปฏิบัติโดยไม่แยกออกจากกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา สภาพการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงต่อไป

ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยต่างๆ จัดทำเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยที่

พัฒนามาจากแนวคิดของศิริชัย กาญจนวาสี (2004) ทรงศรี ตุ่นทอง (2002) และทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2004) จึงจัดทำเป็นกรอบแนวคิดของรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงขึ้นมา ดังภาพที่

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1) สร้างรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (ฉบับร่าง) ประกอบด้วย

(1) องค์ประกอบของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 5 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน 2) ตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน 3) เกณฑ์ของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน 4) เครื่องมือของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน 5) ผู้เกี่ยวข้องของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน

(2) ขั้นตอนของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 6 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมความพร้อมการประเมิน 2) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมิน 3) ปฏิบัติงานการเรียนการสอน 4) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 5) สรุปผลการปฏิบัติงาน 6) การให้ข้อมูลย้อนกลับไปสู่การเรียนการสอน

2) ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตาม สภาพจริง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน

3) ปรับปรุงรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้เหมาะสม

2. แหล่งข้อมูล

ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ศึกษานิเทศก์ระดับ 9 (เชี่ยวชาญ) ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ต่ำกว่า 5 ปี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นแบบประเมินผลค่าดัชนี

ความสอดคล้อง (IOC) เพื่อนำไปใช้ในการประเมิน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและรับกลับคืนทางไปรษณีย์ ในบางส่วนผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและนัดวันเวลาในการรับข้อมูลกลับคืน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าร้อยละ

ระยะที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1) สร้างเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาสังเคราะห์ เพื่อจัดทำเครื่องมือขึ้น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์

2) ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความครอบคลุมของคำถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน

3) ปรับปรุงเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้เหมาะสม

2. แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

ครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นครู คศ.4 (ระดับ 9) ครูเชี่ยวชาญหรือครูผู้สอนที่ได้รับ การแต่งตั้งเป็นครู คศ.3 (ระดับ 8) ครูชำนาญการพิเศษ ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชา สังคมศึกษา ไม่ต่ำกว่า 3 ปี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่

1) แผนการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา จำนวน 6 แผน

2) แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 2 ฉบับ คือ

(1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความครอบคลุม

(2) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เหมาะสมมาก เหมาะสม ปานกลาง ไม่เหมาะสม ไม่เหมาะสมมาก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ออกแบบได้เหมาะสมมาก

ระดับ 4 หมายถึง ออกแบบได้เหมาะสม

ระดับ 3 หมายถึง ออกแบบได้เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ออกแบบได้ไม่เหมาะสม

ระดับ 1 หมายถึง ออกแบบได้ไม่เหมาะสมมาก

ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้หลักเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ออกแบบได้เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ออกแบบได้เหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ออกแบบได้เหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ออกแบบได้ไม่เหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ออกแบบได้ไม่เหมาะสมมาก ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อความนั้นมีความเหมาะสมมาก สามารถนำไปใช้ในการทดลองวิจัยได้

(3) แบบสัมภาษณ์นักเรียนจากการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการส่งเครื่องมือรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบพร้อมแสดงความคิดเห็นและรับกลับคืนทางไปรษณีย์ ในบางส่วนผู้วิจัยนำเครื่องมือและแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและนัดวันเวลาในการรับข้อมูลกลับคืน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน การทดสอบความเที่ยงและการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 3 การประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1) สร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาสังเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นเครื่องมือในการวิจัย

2) ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความครอบคลุมของคำถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน

3) ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ระดับ 9 (เชี่ยวชาญ) ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่

1) แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง ครอบคลุมของรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

2) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สำหรับครู

3) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สำหรับนักเรียน

4) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สำหรับผู้ปกครอง เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ (แบบเดียวกันกับการวิจัยในระยะที่ 2)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและปฏิบัติงานตามปฏิทินงานที่กำหนดไว้ในตารางการทำงาน และเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ครู นักเรียนและผู้ปกครอง หลังจากนำรูปแบบไปใช้จริง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

คำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงได้รูปแบบประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ประกอบด้วย องค์ประกอบของการประเมิน 5 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน 2) ตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน 3) เกณฑ์ของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน 4) เครื่องมือของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน 5) ผู้เกี่ยวข้องของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน และขั้นตอนของการประเมิน 6 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมความพร้อมการประเมิน 2) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การปฏิบัติงานการเรียนการสอน 4) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 5) สรุปผลการปฏิบัติงาน 6) การให้ข้อมูลย้อนกลับไปสู่การเรียนการสอน รูปแบบประเมินผล

การเรียนรู้ตามสภาพจริงที่พัฒนา เป็นการกำหนดสิ่งที่ผู้ประเมินควรทำจะต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินคุณค่า (Value) จุดประสงค์ (Current Status of Objects) หรือเรื่องราว (States of affairs) ซึ่งสอดคล้องกับศิริชัย กาญจนวาสี (2004) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินหมายถึง กรอบแนวคิดหรือแบบแผนในการประเมินที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมินหรือกระบวนการประเมิน นอกจากนี้รูปแบบประเมินยังเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมตามสภาพจริงที่ ถ่ายโยงระบบความสัมพันธ์มาจากแนวคิดทฤษฎีการประเมินสู่แผนการทางการประเมิน

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนากิจการการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสร้างเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา จำนวน 6 แผน ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เรื่อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความครอบคลุมของคำถาม พบว่า อยู่ในระดับความเหมาะสมมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.29$) แสดงว่า สามารถนำไปทดลองใช้ในการวิจัยได้ซึ่งสอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด กล่าวถึงการพัฒนาแบบคือการสร้างหรือพัฒนารูปแบบ โดยผู้วิจัยจะสร้างรูปแบบตามสมมุติฐานขึ้นมา ก่อนจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิดของรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว สถานการณ์ต่างๆ จะช่วยให้สามารถลำดับก่อนหลังในการพัฒนารูปแบบ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เรื่อง ประวัติของพระพุทธศาสนา	4.21	0.73	มาก
2. เรื่อง พุทธประวัติและชาดก	4.37	0.72	มาก
3. เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	4.24	0.67	มาก
4. เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	4.36	0.74	มาก
5. เรื่อง พระไตรปิฎกและพุทธศาสนาสุภาสิต	4.31	0.69	มาก
6. เรื่อง การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	4.26	0.69	มาก
รวมเฉลี่ยทั้งสิ้น	4.29	0.71	มาก

2. ผลการตรวจสอบความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงสำหรับครูและนักเรียน ในส่วนของครูพบว่า อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.90) และนักเรียน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับความเหมาะสมมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.86) ในการวิจัยบางเรื่องจำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมด้วย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกันกับศิริชัย กาญจนวาสี (2004) ได้กล่าวถึงการพัฒนาารูปแบบว่าในการประเมินหรือการวิจัยเชิงประเมินนั้น มีคำถามหลัก 4 คำถามซึ่งเป็นพื้นฐานของการประเมิน คือ ประเมินทำไม ประเมินอะไร ประเมินอย่างไร และตัดสินผลด้วยวิธีใด

3. ผลการตรวจสอบความเที่ยงโดยการวัดซ้ำ 2 ครั้ง พบว่า การทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือมีความเที่ยงสูง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 0.71) และผลการสัมภาษณ์นักเรียนในเรื่องการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก เชื่อว่าจะมีความสุขในการเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด กล่าวว่า การทดสอบความเที่ยงของรูปแบบ เพราะรูปแบบที่พัฒนา แม้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีแนวคิดของผู้อื่น หรือแม้แต่ได้รับการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมุติฐาน จำเป็นต้องเก็บข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทดสอบความเหมาะสม ซึ่งบางครั้งเรียกว่าการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความเที่ยง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

เรื่อง	ทดสอบครั้งที่ 1		ทดสอบครั้งที่ 2		ความเที่ยง
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. เรื่อง ประวัติของพระพุทธศาสนา	5.37	1.03	1.04	1.04	0.84
2. เรื่อง พุทธประวัติและชาดก	5.33	0.95	0.86	0.86	0.60
3. เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	5.53	1.07	0.81	0.81	0.74
4. เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	5.43	1.07	1.00	1.00	0.60
5. เรื่อง พระไตรปิฎกและพุทธศาสนาสุภาษิต	5.13	1.10	0.80	0.80	0.71
6. เรื่อง การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	5.50	0.97	0.82	0.82	0.77
รวมเฉลี่ย	5.38	1.02	5.60	0.89	0.71

ระยะที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ใช้การเลือกกลุ่มแบบเจาะจง พบว่า สัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง

2 กลุ่ม มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ดังนั้นผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มควบคุมนั้น พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig
คะแนนก่อนเรียน	96.16	1	96.16	10.85	.001
ระหว่างกลุ่ม (b)	3651.64	2	1825.82	206.13	.000
ภายในกลุ่ม (w)	761.73	86	8.85		
ทั้งหมด	4509.54	89			

2. ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

ตามมาตรฐานการประเมินด้านการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยครูผู้สอนพระพุทธศาสนาในระดับชั้นอื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมระดับมาก ส่วนการประเมินรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงสำหรับผู้เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมระดับมากถึงมากที่สุด ผลการวิจัยสอดคล้องกับ

รุ่งนภา จิตรโรจน์รักษ์ (2005) กล่าวถึงการประเมินคุณภาพ มีเป้าหมายสำคัญคือการตรวจสอบโดยการพิสูจน์ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์หรือทดสอบด้วยวิธีการทางสถิติหรือประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และสอดคล้องกับกาญจนา วัชนสุนทร (2007) ได้เสนอวิธีตรวจสอบหรือประเมินคุณภาพรูปแบบว่าในการสร้างรูปแบบสามารถย้อนกลับไปใช้สารสนเทศจากการสร้างมาใช้ในการประเมินคุณภาพรูปแบบได้ ดังตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงตามมาตรฐานการประเมินด้านการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง โดยครูผู้สอนพระพุทธศาสนาในระดับชั้นอื่น ๆ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความเป็นประโยชน์	4.07	0.73	มาก
2. ด้านความเป็นไปได้	4.01	0.76	มาก
3. ด้านความเหมาะสม	3.99	0.82	มาก
4. ด้านความถูกต้อง	3.98	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	4.01	0.78	มาก

ตารางที่ 5 ผลการประเมินรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงสำหรับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การจัดการเรียนการสอน			
2. การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง			
ผู้ประเมินได้แก่			
1. ครู	4.70	0.46	มากที่สุด
2. นักเรียน	3.98	0.75	มาก
3. ผู้ปกครอง	4.03	0.71	มาก

หลังจากการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบการประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริง (ฉบับหลังใช้จริง) ให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้กับโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

สรุป

1. รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประกอบด้วยองค์ประกอบของการประเมิน 5 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน ตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน เกณฑ์ของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน เครื่องมือของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน ผู้เกี่ยวข้องของการจัดการเรียนการสอนและการประเมิน และขั้นตอนของการประเมิน 6 ขั้นตอน คือ การเตรียมความพร้อมการประเมิน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมิน การปฏิบัติงานการเรียน

การสอน การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการให้ข้อมูลย้อนกลับไปสู่การเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ Gay, G. (2000) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงนั้น มีจุดแข็งสรุปได้คือ เป็นการสร้างและพัฒนารูปแบบประเมิน ศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการประเมิน นำรูปแบบประเมินไปใช้จริงในสถานศึกษา ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมิน ประยุกต์รูปแบบการประเมิน และประเมินผลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาต่อไป

2. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) ทุกเรื่องที่ทำกรประเมิน มีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อความรายการประเมินพบว่า กิจกรรมหรืองานที่ให้นักเรียนทำ เนื้อหาขอบข่ายการประเมิน การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน การใช้ผลการประเมินตามสภาพจริงและเกณฑ์การวัดความสามารถของนักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 - 4.37 แสดงว่า เครื่องมือการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในสถานศึกษาได้

3. การประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

พบว่า หลังจากที่ทำกรทดลองใช้กลุ่มตัวอย่างจริง คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 2 กลุ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งสองกลุ่ม กลุ่มที่ 1 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.29$) หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 7.81$) กลุ่มที่ 2 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.87$) หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 7.62$) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มควบคุมมีบางเรื่องที่ผลการเรียนก่อนเรียนสูงกว่าหลัง

เรียนเล็กน้อย ซึ่งแสดงว่าการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมีส่วนผลักดันให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามลำดับ ในส่วนผู้เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาในชั้นอื่น ๆ ประเมินตามมาตรฐานการประเมินด้านการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องทุกเรื่องในการประเมินมีความเหมาะสมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.01$) และผลการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงสำหรับผู้เกี่ยวข้อง สำหรับครู มีความเหมาะสมระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$) นักเรียนมีความเหมาะสมระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.98$) และผู้ปกครองมีความเหมาะสมระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.03$) ซึ่งสอดคล้องกับพูลสุข หิงคานนท์ (1997) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพรูปแบบเป็นการประเมินด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลของการประเมินจะนำไปสู่การยอมรับและนำไปสู่การสร้างทฤษฎีใหม่ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Boonchom Srisa-ard. (1992). **The analysis of the evaluation and assessment researches**. Mahasarakarm: Srinakarinwirote University Mahasarakarm. (In Thai)
- Gay, G. (2000). **Authentic Assessment**, OISE University of Toronto. Retrieved March 17, 2013, from <http://snow.utoronto.ca/Learn2/greg/4294/authasmt.html>.
- Karnchana Watanasoonthorn. (2007). **The design of the research for model development**. In the teaching document set; Advanced research methodology 3rd core item. Nonthaburi. Sokothaithammathirat University, Faculty of Education. 8-9. (In Thai)
- Poonsuk Hinkanon. (1997). **The Development of Models of Organization Management of Nurse College**. Ministry of Public Health. PhD of Education Thesis. Faculty of Educational Administration. Graduate College. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Rungnapa Chitrochanarak. (2005). **Model Development of the Administration of the Fundamental Educational Institution Committee**. Bachelor Thesis, Educational Administration, Department of Educational Leadership and Policy Management. Faculty of Education, Chulalongkorn University. (In Thai)
- Sirichai Karnchanawasee. (2004). **Evaluation Theory**. 4th ed. Bangkok: Publisher of Chulalongkorn University. (In Thai)
- Somsak Poowipadawat. (2001). **Children Center and Authentic Assessment**. 2nd ed. Chiangmai: The Knowledge Center. (In Thai)
- Songsri Toonthong. (2002). **The Development of Student Authentic Assessment Model**. PhD. Thesis. Faculty of Educational Test and Evaluation. Srinakarinwirote Prasarnmit University. (In Thai)
- Taweewat Wattanakulcharoen. (2004). **The Development of the Authentic Assessment Model of Electronics Learning Using the Situations Effecting on Student - Self Capable Perception in the University**. PhD Thesis. Faculty of Technology and Communicational Education. Graduate College Chulalongkorn University. (In Thai)